[2023] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਆਸ਼ਾਰਾਮ @ ਆਸ਼ੂਮਲ

(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1156)

17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2023

[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-.391 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ (ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਤਹਿਤ ਇਕ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਗਨਿੰਗ ਫਾਰ ਦ ਗੌਡਮੈਨਃ ਆਸਾਰਾਮ ਬਾਪੂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ (. ਕੁਤੀਆ) 21.08.2013 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ 22.08.2013 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਖਿੱਚਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ - ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ 22.08.2013 ਨੂੰ ਸਪਾਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-13 ਅਤੇ ਪੀ-14) ਝੂਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਵਰਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ/ਅਧਿਕਾਰੀ 21.08.2013 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ - 21.08.2013 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 21.08.2013 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਕੁਟੀਆ' ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ' ਤੇ 'ਕੁਟੀਆ' ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਧਾਰਾ 391 - ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ - ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਕਦੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਟੱਚਸਟੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਲਕੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਬਲਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐਸ. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ-ਧਾਰਾ 311 ਅਤੇ 391 ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਵਿਵੇਕ u/s. 391 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮਾ-ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ-ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ, ਜੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸਮੇਤ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਨਾਲ ਹੀ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: 1. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 298 ਤੋਂ 303 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 'ਕੁਟੀਆ' ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਬਾਥਰੂਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਟੈਂਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ।

21.08.2013 ਨੂੰ ਕਮਰਾ ਜਾਂ ਬਾਥਰੂਮ, ਪਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। (ਪੀ ਡਬਲਯੂ 43). ਕੀ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ, ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ। (ਪੀ ਡਬਲਯੂ -5). ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 21.08.2013 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਕੁਟੀਆ' ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ' ਕੁਟੀਆ 'ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11][13-ਏ-ਜੀ]

2. ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਲਕੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਬਲਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਠੋਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਛਾਪ ਹੈ।

ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 14,15][14-ਸੀ-ਐੱਫ]

3. ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 311 ਅਤੇ 391 ਦੋਵੇਂ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 311. ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕ. ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16][14-ਜੀ; 15-ਏ-ਸੀ]

4. ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ, ਜੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ

ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀੜ੍ਹਤ. ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਰਸਮੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਤੀਜੇ ਮੂਲ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17][15- ਐੱਫ-ਜੀ; 16- ਏ-ਡੀ]

ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1966) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 178; ਜ਼ਹੀਰਾ ਹਬੀਬੁੱਲਾ ਐਚ. ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 158: [2004] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1050; ਰਾਜ (ਐਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2016) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 402: [2015] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 455; ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (2017) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 809; ਪੀ. ਪੋਨੁਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ 2022 ਵਿੱਚ ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1543; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮੀਆ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (2004) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 671-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1966) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 178	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[2004] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1050	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15
[2015] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 455	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 17

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1156.

ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਡੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਏ. ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 10.02.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. 2018 ਦੇ 123.

ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਦੇਵਦੱਤ ਕਾਮਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਬਸੋਆ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਅਰਪਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੀਸ਼ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਰਾਜੇਸ਼ ਇਨਾਮਦਾਰ, ਰੇਵੰਤਾ ਸੋਲੰਕੀ, ਅਭਿਯੁਦਿਆ ਵਤਸ, ਵਕੀਲ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋਧਪੁਰ 1 ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 10.02.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 19733 ਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ [2] ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ, ਜੋ ਅਗਸਤ 2013 ਵਿੱਚ ਜੋਧਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੱਛਮੀ) ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ "ਗਨਿੰਗ ਫਾਰ ਦ ਗੌਡਮੈਨਃ ਆਸਾਰਾਮ ਬਾਪੂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ" ਲਿਖੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [4]

3. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਨੂੰ 06.11.2013 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 20125, ਜੋਧਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 25.04.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 370 (4) 342,354-ਏ, 376 (2) (ਐਫ) 376-ਡੀ, 506,509/34 ਅਤੇ 120-ਬੀ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 20006 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 26, ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ [5] (ਐਫ)/6,5 (ਜੀ)/6 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ 19/20.08.2013 ਦੀ ਰਾਤ 11:55. 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-4) ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ' ਜ਼ੀਰੋ 'ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਮਿਤੀ 20.08.2013 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-11) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਮਲਾ ਮਾਰਕੀਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 2:50 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀੜ੍ਹਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ [7] ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 20.08.2013 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ-4) ਐਨ.ਜੀ.ਓ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੀੜ੍ਹਤਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਇਆ ਸੀ।

1 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਹਾਈ ਕੋਰਟ'।

2 ਡੀ.ਬੀ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤ. ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 1 of 2021 ਡੀ.ਬੀ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2018 ਦੇ 123.

3 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.'।

4 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਕਿਤਾਬ'।

5 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ'।

6 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਜੇਜੇ ਐਕਟ'।

7 ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਐਨ.ਜੀ.ਓ.'।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ 164. (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-7) ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਨੰ. 2013 ਦਾ 122 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-106) 21.08.2013 ਨੂੰ 6:15 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਹਿਲਾ ਪੱਛਮੀ, ਜੋਧਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤਤਕਾਲੀ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 8, (ਪੱਛਮੀ) ਜੋਧਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-43 ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। 21.08.2013 ਨੂੰ. ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. 21.08.2013 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ-29 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਦੀ 09.07.2015 ਅਤੇ 03.03.2016 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 11 ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀੜਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ 11.04.2014 ਅਤੇ 13.06.2014 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 11 ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਬੂਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਾਂਗੇ।

7. 202110 ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.11 ਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਕਦੇ ਵੀ 'ਕੁਟੀਆ' ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰਾ ਕੇਸ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 22.08.2013 ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮੌਕਾ ਨਕਸ਼ਾ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ' ਕੁਟੀਆ 'ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ-ਗ੍ਰਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-70) ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਵੀਡੀਓ ਕੰਪੈਕਟ ਡਿਸਕ (ਆਰਟੀਕਲ-16) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਏਸੀਪੀ'।

9 ਕੀ ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

10 ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮਿਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ'।

ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-13 ਅਤੇ ਪੀ-14) ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ. ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ 22.08.2013 ਨੂੰ ਸਪਾਟ ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮੌਕਾ ਨਕਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ, ਜੋ ਤਤਕਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੱਛਮੀ) ਜੋਧਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਨ, ਨੇ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 21.08.2013 ਨੂੰ 'ਕੁਤੀਆ' ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ' ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ 22.08.2013 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-13 ਅਤੇ ਪੀ-14) ਦੇ ਡਰਾਇੰਗ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-13 ਅਤੇ ਪੀ-14) ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ (ਆਰਟੀਕਲ-15) ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਬਿਆਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਤੀ 21.08.2013 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ - 2). ਜੇ 'ਕੁਤੀਆ' ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 21.08.2013 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਡੀ-2) ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ 15.08.2013, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ.

8. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਉਹ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਦਨ ਬੇਨੀਵਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, 10.02.2022 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-"ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ [ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ] ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ... ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਾਸਰ ਦੇਰੀ"..., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ 15.08.2013 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 2013 ਦਾ 122 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-106) 21.08.2013 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਫਿਰ ਵੀ, ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ. ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ.

9. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਅਤੇ 391 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਖੁਦ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ 'ਜ਼ੀਰੋ' ਐਫਆਈਆਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ11) ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਦੁਆਰਾ 21.08.2013 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਡੀ-2) ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-7), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ/ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 21.08.2013 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੀੜਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 21.08.2013 ਨੂੰ. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਃ

ਹੁਣ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 391 ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ।

10. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਗ 12 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ

"298-ਮੇਰੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-43 ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -13, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਸਾਈਟ ਮੈਪ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -14 ਹਾਲਾਤ ਪੀੜਤ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਸੀ ਡੀ. ਆਰਟੀਕਲ-16 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ ਡਬਲਯੂ -30 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੀ ਡੀ ਖੇਡਿਆ। ਲੈਪਟਾਪ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰੋ। ਉਸਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਸੀ ਡੀ. ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਮੈਮੋ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -69 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -70 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ. ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-30 ਰਾਮਦੇਵ ਨੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ 103 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ 104 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ. ਦੇ. ਸੂਰਸਾਗਰ ਐੱਚ. ਮਦਨ ਬੇਨੀਵਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟਾਫ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਕੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਨੇ ਕੁਤੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇ। ਮੇਰੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਾਰਮ ਸਾਬਕਾ ਡੀ 103 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ -104 ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ. ਦਾ ਸਟਾਫ ਹੈ. ਸੂਰਸਾਗਰ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਮਦਨ ਬੇਨੀਵਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
299-ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -69 ਮੈਮੋ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -70 ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਉਟ ਹੈ.
12 ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 25.04.2018 ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਗਿਣਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ.

300-ਉਪਰੋਕਤ ਮੈਮੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 22.8.2013 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਮਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੁਤੀਆ ਦਾ ਬਾਥਰੂਮ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀੜਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -70 ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ (ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰੋ)

301-ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਪੀੜਤ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਹਰੀਓਮ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਮੰਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ, ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਸਾਬਕਾ ਪੀ 70 ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -70 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਤੀਆ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -13 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -14 ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਸਾਬਕਾ ਪੀ -16 ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪੀ 32 ਤੱਕ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ. ਕੁਤੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜੋ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਰ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਹਾਲਾਤ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਕੁਤੀਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।

301. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਰੇ ਦੀ ਫੋਟੋ 22.8.2013 ਨੂੰ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੀੜਤਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕਮਰੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਐਫਆਈਆਰ, ਐਨਜੀਓ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਸਤਰੇ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਰੇ ਐਨ. ਜੀ. ਓ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਵਿੱਚ ਕਮਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

302-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਤੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਕੁਤੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਤੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਸਾਰਾਮ ਦੀ ਕੁਤੀਆ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਕੁਤੀਆ ਦੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ? ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਕਦੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।
303-ਇਸ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਕੂਟੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 62 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 21.08.2013 ਨੂੰ ਜੋਧਪੁਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿਖੇ ਏਸੀਪੀ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਐੱਫ ਆਈ ਆਰਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਨੰ. 2013 ਦਾ 122 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-106) ਉਸਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਦੋ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ (ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੀ-1 ਤੋਂ ਪੀ-3 ਅਤੇ ਪੀ-12 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-7) ਆਦਿ. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ-2) ਜਿਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ/ਅਧਿਕਾਰੀ 21.08.2013 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ।ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪੈਰਾ '301.' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ 'ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

22.08.2013 ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ 'ਕੁਟੀਆ' ਵਿੱਚ 21.08.2013 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 298 ਤੋਂ 303 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 'ਕੁਟੀਆ' ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਬਾਥਰੂਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਟੈਂਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ 21.08.2013 ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਬਾਥਰੂਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। (PW-43). ਕੀ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। (PW-5). ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 21.08.2013 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਕੁਟੀਆ' ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ' ਤੇ 'ਕੁਟੀਆ' ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਵਾਹੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 298 ਤੋਂ 303 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ, ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ੂਮਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਹਨ।

ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

13. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਟਕੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [13] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਲਕੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਬਲਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਠੋਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਜ਼ਾਹੀਰਾ ਹਬੀਬੁੱਲਾ ਐਚ. ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 14 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਛਾਪ ਹੈ।

16. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 311 ਅਤੇ 391 ਦੋਵੇਂ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ

13 (1966) 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 178.

14 (2004) 4 ਐਸ ਸੀਸੀ 158.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 311. ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕ. ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

17. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [15] ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ, ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪੀੜਤ/ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਇਜ਼ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਰੀਕਾਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ, ਜੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼

15 (2016) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 402 ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ [16], ਪੀ. ਪੋਨੁਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [17] ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮੀਆ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ [18] ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੋਜ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਖੋਜ ਹੈ।[19] ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਰਸਮੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਤੀਜੇ ਮੂਲ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਕੇ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਜੇ ਅਸੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-43) ਦੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀੜ੍ਹਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ-ਚੰਚਲ ਮਿਸ਼ਰਾ (PW-43). ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

16 (2017) 14 ਐਸਸੀਸੀ 809.
17.2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1543.
18 (2004) 13 ਐਸਸੀਸੀ 671.
19. ਰਿਤੇਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 677 ਵੇਖੋ।

19. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਨੇ ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲ ਅਤੇ 7 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਝੱਲਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 20 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 07.07.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਡਾਇਰੀ ਨੰ. 2022 ਦਾ 33636, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 07.07.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜੈ ਪਾਲ ਲਾਂਬਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਸ਼ਰਮ @ਆਸੂਮਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਦ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ।

(ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ: ਮਹਿੰਦਰ ਯਾਦਵ, ਐਲ ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler